

Archiv obce Štichovice

1850 - 1945 (1949)

Inventář

EL NAD č.: 155

AP č.: 192

Kateřina Nová, Petr Hubka, Zuzana Kliková

Plasy 2009

Obsah

Úvod:

I. Vývoj původce fondu	3
II. Vývoj a dějiny fondu	5
III. Archivní charakteristika fondu	5
IV. Stručný rozbor obsahu fondu	5
V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky	5

Přílohy:

Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	6
---	---

Inventární seznam	8
--------------------------	----------

Tiráž	11
--------------	-----------

I. Vývoj původce fondu

Vesnice Štichovice se rozkládá na katastrálním území téhož jména o rozloze 7,59 km², nachází se 5 km jihovýchodně od Manětína v nadmořské výšce 458 metrů. Název vsi byl odvozen od majitele zdejšího statku „Štich“ ve významu „ves lidí Štichových“. Z předhusitské doby se o ní nedochovaly žádné písemné zprávy, přestože patřila na Manětínsku svou rozlohou k největším. Lze předpokládat, že Štichovice náleželi pánům z Brda, kteří je v polovině 14. století prodali manětínským johanitům. V polovině 15. století byla vesnice součástí rokycanského panství. O sto let později náležela k hradu Třebel. Od roku 1614 byla však nedílnou součástí manětínského panství, jehož majitelem byl v době zrušení vrchnostenské správy Prokop Alois Lažanský.

Pravomoc zrušené vrchnostenské správy byla s účinností od 1. ledna 1850 delegována na nově zřízené prvoinstanční úřady politické správy a zčásti i na nově ustavenou obecní samosprávu. Základním pilířem obecní samosprávy se stala místní (později též politická) obec. V roce 1850 ustavená místní obec Štichovice zahrnovala katastrální obce (osady) Štichovice, Křečov a Ondřejov. Volenými orgány politické obce se staly obecní výbor (od roku 1919 obecní zastupitelstvo) a obecní představenstvo (od roku 1919 obecní rada) vedené obecním představeným (starostou). Po roce 1919 se stala povinně zřizovaným poradním orgánem obce ještě finanční komise. Již v roce 1878 se katastrální obce Křečov a Ondřejov vyčlenily z politické obce Štichovice a zřízena byla místní obec Křečov, která zahrnovala kromě Křečova ještě Ondřejov. Politická obec Štichovice pak spravovala pouze stejnojmenné katastrální území.

Obec Štichovice patřila do kraje Plzeňského, politického okresu Kralovice a soudního okresu Manětín. Poštovním úřadem a četnickou stanicí náležela ves zprvu do Manětína a od roku 1905 do Mladotic. Obvodem státního lékaře příslušely Štichovice do Manětína. Od roku 1683 byly Štichovice součástí křečovského farního obvodu. V Křečově fungovala také farní škola, která byla roku 1870 přeměněna na školu obecnou. V druhé polovině 19. století ji navštěvovaly děti ze všech tří osad štichovické politické obce a ještě z Vrážného, Korýtek a Plání.

Štichovice, stejně tak i Křečov a Ondřejov bývaly typicky zemědělskými lokalitami, jejichž obyvatelé se živili převážně obděláváním půdy a chovem dobytka. K postupným změnám přispěla i výstavba železniční dráhy přes nedaleké Mladotice a vybudování tamější železniční stanice na přelomu 19. a 20. století a k ní dovedené okresní silnice Manětín – Mladotice. Mezi léty 1890-1894 byla postavena silnice z Manětína procházející Štichovicemi a Křečovem. Další úsek této komunikace do Mladotic s propojením do Kralovic se stavěl v letech 1896 až 1908; zakončen byl mostem přes řeku Střelu. Úsek od Křečova až k Vladměřicím se záhy jevil jako nevyhovující, proto hned po první světové válce se začalo s přípravou projektu na jeho předělání. Nový úsek silnice do Manětína, postavený v letech 1923-1925, byl již veden kolem Křečova, Štichovic a České Doubravice. Na této komunikaci od roku 1932 provozoval manětínský dopravce Josef Václavík autobusovou linku Manětín – Mladotice. Na počátku 30. let 20. století se obecní zastupitelstvo zabývalo projektem stavby samočinného vodovodu, jehož zdroj měl být v lukách „Na Sedlci“. Na sklonku 30. let obec žila jednáním o zahájení elektrifikace.

Spolková činnost v obci se začíná prosazovat až počátkem 20. století, kdy byl ustaven zdejší sbor dobrovolných hasičů. V roce 1928 si obec zřídila vlastní obecní knihovnu.

Činnost Obecního úřadu Štichovice byla ukončena v květnu 1945 ustavením místního národního výboru.

Vývoj počtu obyvatel a domů v místní obci Štichovice

osady: počet	Štichovice		Křečov		Ondřejov		Obec celkem	
	lidí	domů	lidí	domů	lidí	domů	lidí	domů
Rok								
1850	252	-	82	-	168	-	502	-
1869	231	25	105	15	147	22	483	62
1880	190	19	-	-	-	-	190	19
1890	189	31	-	-	-	-	189	31
1900	182	31	-	-	-	-	182	31
1910	170	31	-	-	-	-	170	31
1921	178	31	-	-	-	-	178	31
1930	168	31	-	-	-	-	168	31
1950	131	30	-	-	-	-	131	30

Přehled doložených starostů obce

Rok	Starosta
1870?	Jiří Červenka
1893	Václav Koudele
1911 - 1916	Jakub Holota
1924	Václav Kronďák
1936 - 1938	Václav Holota
1938 - 1945	Josef Zíma

II. Vývoj a dějiny fondu

Písemnosti byly po celou dobu fungování obecního úřadu pravděpodobně ukládány vždy u právě úřadujícího starosty. Po ukončení činnosti obecního úřadu převzal obecní spisovnu do péče místní národní výbor. Na MNV zůstala uložena až do první odborné prohlídky a skartace vykonané 24. března 1956 okresním archivářem Jaroslavem Vavříkem. Z dochovaného materiálu obecního úřadu byly k trvalému uložení v archivu vytríděny 4 balíky písemností. Podle dodatečného zápisu z roku 1996 do knihy přírůstků (přírůstkové číslo 1020) bylo archivu předáno 0,15 bm z let 1874-1945. Písemnosti v archivu roztrídil ještě roku 1956 Jaroslav Vavřík. V roce 1962 na něho navázal JUDr. Josef Pankraz vyhotovením soupisu písemností.

Dne 26. ledna 2001 předal Obecní úřad ve Štichovicích do okresního archivu pamětní knihu obce Štichovice 1922-1938 o rozsahu 0,02 bm (protokol OA – 74/01).

III. Archivní charakteristika fondu

Fond Archiv obce Štichovice byl vzhledem k dochovanému množství archiválií a s ohledem na to, že neexistoval žádný spisový plán původce, uspořádán podle umělého schématu uvedeného v metodickém návodu pro pořádání fondu archiv obce navrženého archivní správou Ministerstva vnitra pod čj. AS/1-284/00.

Původcem fondu je Obecní úřad Štichovice. Časový rozsah fondu ohraničují léta 1850-1945 (1949). Nejstarší archiválií fondu je list o vyvázání gruntu datovaný rokem 1850. Posteriora fondu tvoří záznamy v knize vydaných domovských listů 1871-1945 (1949), v trestním protokolu 1899-1945 (1947) a v hlavní knize 1943-1945 (1946), vzniklé z úřední činnosti MNV Štichovice.

V průběhu inventarizace byly převedeny zápisy ze schůzí obecního zastupitelstva, obecní rady a finanční komise z let 1936-1945 (1959) a pokladní deník z let 1944-1945 (1950) do fondu MNV Štichovice, jelikož většina záznamů pochází z činnosti tohoto původce.

Vnitřní skartaci vykonal bez skartačního protokolu po převzetí písemností obecního úřadu do archivu 24. března 1955 okresní archivář Jaroslav Vavřík. Fyzický rozsah fondu činí 0,21 bm. Při inventarizaci fondu byla provedena kategorizace archiválií podle přílohy č. 3 zákona č. 499/2004 Sb. Pamětní kniha 1922-1938 (inv. č. 6) byla zařazena do I. kategorie, ostatní archiválie do II. kategorie. Písemnosti se až na drobná poškození prachem nacházejí ve vyhovujícím stavu, nevyžadujícím restaurátorský ani konzervátorský zásah.

IV. Stručný rozbor obsahu fondu

Fond Archiv obce Štichovice může i přes své mezerovité dochování nabídnout poměrně velké množství informací o činnosti obecního úřadu, ale i politickém, hospodářském a společenském životě obce zejména pro období 1. poloviny 20. století. Nejvýznamnější archiválií je pamětní kniha obce z let 1922–1938, z níž lze čerpat řadu údajů o společenském životě obce nebo o stavební činnosti v obci a okolí.

V. Záznam o uspořádání fondu a zpracování archivní pomůcky

Fond Archiv obce Štichovice 1850-1945 (1949) uspořádala, pomůcku sestavila v srpnu 2004 Kateřina Nová, úvod inventáře napsali v září 2007 Kateřina Nová, archivářka, a Petr Hubka, ředitel Státního okresního archivu Plzeň-sever se sídlem v Plasích. Čistopis pomůcky v březnu 2009 vyhotovila Zuzana Kliková.

Přílohy:

Příloha č. 1

Seznam použitých pramenů a literatury:

SOMMER, Johann Gottfried. *Das Königreich Böhmen, statistisch-topographisch dargestellt*. Sechster Band. *Pilsner Kreis*. Prag, 1838.

DUNDERA, J. A. *Království České, staticky-polohopisně popsané*. Praha, 1845.

PALACKÝ, František. *Popis království Českého*. Praha, 1848.

Handbuch der mit a. h. Entschliessung vom 26. Juni 1849 genehmigten Gerichtseintheilung des Kronlandes Böhmen mit zugleich Berücksichtigung der mit a. h. Entschliessung vom 4. August 1849 genehmigten politischen Eintheilung. Prag, 1850.

Zevrubný popis rozdělení země království Českého. [Praha], [1854].

Verzeichniss der Orts-gemeinden im Königreiche Böhmen. Prag, [1862].

Seznam míst v království Českém. Praha, 1872.

Vyhlášení c. k. místodržitele pro Čechy ze dne 10. února 1879, číslo 7961, týkající se obcí v Čechách, jímž bylo v průběhu roku 1878 povoleno, aby byly rozloučeny. č. 12/1879 Z. z.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1886.

Seznam míst v království Českém = Orts = Repertorium für das Königreich Böhmen. Praha, 1893.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1907.

Seznam míst v království Českém. Praha, 1913.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1924.

Statistický lexikon obcí v republice Československé. Praha, 1934.

Amtliches Deutsches Ortsbuch für das Protektorat Böhmen und Mähren. Prag, 1940.

Retrospektivní lexikon obcí Československé socialistické republiky 1850-1970. Praha, 1978.

DYK, Jan. *Popis politického okresu Kralovického*. Praha, 1886.

UHLÍŘ, Josef. *Obecní zřízení a řád volení v obcích pro království České*. Praha, 1915.

JOACHIM, Václav. *Řád volení v obcích s prováděcími nařízeními a novela k obecním zřízením*. Praha, 1919.

WEYR, František. *Řád volení do obcí*. Brno, 1920.

KAŇÁK, Josef. *Základy správy obecní, správní příručka českých zemí*. Kutná Hora, 1927.

ŠIROKÝ, Václav. *Manětínsko*. Dolní Bělá, 1930.

FLÖGEL, Jaroslav. *Praktická příručka pro obecní a okresní funkcionáře*. Praha, 1931.

ZETEK, František. *Popis politického okresu Kralovického*. Kralovice, 1932.

KYPR, O. *Obecní zřízení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha, 1933.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka – JANÁK, Jan – DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v českých zemích od počátků státu po současnost*. Praha, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

CAIS, Petr. Účetní materiály kamerálního účetnictví obecní samosprávy v Čechách v letech 1850 – 1945 (se zřetelem k situaci v českém pohraničí). *Archivní časopis*, 2006, roč. 56, č. 4, s. 249–285.

EDL, Jan. Přehled změn v územní organizaci politické správy v letech 1928 – 1948. *Paginae historie: sborník Národního archivu*, Praha, 2006, roč. 14, s. 483–546.

Inventární seznam

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
I. Knihy			
1	Evidenční kniha příslušníků obce	1900 - 1924	K 1
2	Evidenční kniha vydaných domovských listů, čeledních knížek	1871 - 1945 (1949)	K 2
3	Inventář obecního jmění	1901	K 3
4	Trestní protokol	1899 - 1938 (1947)	K 4
5	Pamětní kniha	1922 - 1938	K 5
6	Berní knížka čp. 24/25	1910 - 1916	K 6
II. Spisový materiál			
7	Obecní volby	1911 - 1938	N 1
8	Vyvazování gruntů	1850	N 1
9	Rozpočty obce	1941 - 1944	N 1
10	Stavební činnost obce	1872 - 1935	N 1
11	Péče o sirotky	1916 - 1917	N 1
12	Válečné půjčky	1916 - 1919	N 1
13	Daně, dávky, poplatky	1859 - 1940	N 1
14	Zemědělství, lesnictví a honitba	1915 - 1944	N 1
III. Účetní materiál			
III. 1. Účetní knihy			
15	Hlavní kniha	1933 - 1940	K 7
16	Hlavní kniha	1943 - 1945 (1946)	K 8
17	Platby kontribuce obilí	1882 - 1894	K 9
III. 2. Účty			
18	Účetní závěrky a výkaz zápůjček	1944	N 1

Inv. č.	Obsah a popis	Časový rozsah	Číslo ev. j.
19	Výpis z běžného účtu	1918	N 1

Název archivní pomůcky:	Archiv obce Štichovice
Časové rozmezí:	1850 - 1945 (1949)
Počet evidenčních jednotek:	10 (9 úředních knih, 1 karton)
Počet inventárních jednotek:	19
Rozsah v bm:	0,21 (úřední knihy – 0,10 bm, kartony – 0,11 bm)
Stav ke dni:	10. 3. 2009
Zpracovatel fondu:	Kateřina Nová
Zpracovatelé archivní pomůcky:	Kateřina Nová, Petr Hubka, Zuzana Kliková
Počet stran:	11
Počet exemplářů:	4
Schválila:	Martina Matušková
	dne 10. 3. 2009 – č. j. SOAP/060-130/2009